

Julius 23.
620-1.1
től elkob-
jusztus hó
si közsög-
nyilvános
meghivat-
julius hó
ósága.

várból.
N
toza.
nto-
tel-
-10.2
be-
ek
ban.
21
k.
!
len
szeg
um-
elet
C.

Szerkesztési Iroda
Nagy-Becskek,
Zápolya-utca 1-6 szám.
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitze Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Égész évre ----- 12 .
Félévre ----- 6 .
Negyedévre ----- 3 .
Egy hóra ----- 1 .
— Egyes szám ára 4 kr. —
Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés-
irodáknál.
Megjelenik mindennap
vasár- és ünneppapok kivételével.

Nagybecskerek, 1898.

XXVII. évfolyam, 167. szám.

Hétfő július 25.

Az osztrák akció.

Nagybecskerek, július 25.

A helyzet komoly voltát kezdik már Ausztriában is inkább hinni, mint eddig és kezdik belátni, hogy a kiegyezés válságának államválság lehetne a következménye. A közgazdasági különválást, melyet Ausztriában évek óta minden párt hangoztatott és kívánt, fenyegető veszedelemnek tartják, melyet minden áron el kell kerülni, ha azt nem akarják, hogy Ausztria-Magyarország nagyhatalmi állása jóvá nem tehető rázkódást szenvedjen.

Nem a nyelvkérdés és nem a békeséges megegyezés az, ami körül ama tárgyalások forogtak, melyeket gróf Thun osztrák miniszterelnök a német pártok elnökeivel, később az alkotmányhü nagybirtokosok képviselőivel, majd a klerikálisokkal folytatott. Ez a kérdés háttérbe lépett és alárendelt fontosságúvá lett. Az osztrák akció előterében a kiegyezés sans phrase áll, nyelvtörvénnyel vagy a nélkül.

Tekintettel a magatartásra, melyet e kérdésben Magyarország követ, az osztrák ijesztgetések és harci riadók egészen ellenkező hatást értek el, mintsem elérni akartak. Magyarország nem ijedt meg az osztrák iparegyesületek és a német-nemzetiek kifakadásaitól és az oly nagy garral csapott lármát csak olyan türes hadi lármának tartotta, a melytől az utolsó órában maguk a lármázók ijedtek meg legjobban; legnagyobb ijedelmükre azt kelle látniok, hogy Magyarország az ő kiabálásukra az önálló vámterület előkészítésével felal és most tisztességes visszavonulást iparkodnak keresni és a lármázóknak arany hidat építenek. Hiszen nem is gondolták odaát komolyan a dolgot, pedig könnyen megeshetett volna velük, hogy nagyon is komolyan kell venniök.

Magyarország az autonóm vámtarifa tárgyában tartott értekezlet megnyitása alkalmával kereskedelemügyi miniszterének szája által tudtára adatta az osztrák

koknak, hogy a közös vámterületet igenis fenn kívánja tartani, de nem minden áron.

A szerződésben, melyet kötni szándékoznak s melynek létrejöttét a magyar kormány iparkodik előmozdítani, jobban meg kell védeni a magyar közgazdaság érdekeit, mint ahogy eddig voltak és a külön vámterület felállításához és egy kereskedelmi szerződés kötéséhez csak akkor folyamodnék Magyarország, ha becsületes, igazságos és megfelelő kiegyezést nem lehetne létrehozni. Magyarország nem csapott lármát és a komoly intelem, úgy látszik, nem tévesztette el hatását. Ausztriában, ha a látszat nem csal, elálltak attól, hogy türes harci lármával csikarjanak ki Magyarországtól anyagi előnyöket.

Erre enged következtetni az osztrák kereskedelemügyi miniszter, Baernreither beszéde, melyet az imént tartott az osztrák ipariügyi tanács ülésén s amelynek tenorja oda lyukad ki, hogy az osztrák ipart keil ugyan védeni, erősíteni és támogatni, de nem belföldi vámok által, hanem belső kormányintézkedések által. Ilyen intézkedéseket és rendszabályokat kielégítő mértékben fog alkotni a kormány, de a közgazdasági szerződésnek létre keil jönnie és az osztrák minisztérium rendelkezéseinek e keretben keil mozogniok.

Ha egybevetjük a két kereskedelemügyi miniszter kijelentéseit, azt a következtetést lehet belőlük levonni, hogy végre mégis csak létrejöhet egy igazságos közgazdasági szerződés békeséges megkötése a monarchia két állama közt.

Egy szerb plébános a nazarénusok ellen.

Nagybecskerek, július 25.

Megemlékeztünk már róla, hogy Kadity Váza mokriani gör. kel. szerb plébános a vallás és közoktatástügyi miniszterhez kérvényt intézett, melyben panaszt emelt a nazarénusok ellen, tanácsolván, hogy a nazarénusok a hitfelekezetenélküliségből töröltessenek, vagy ha azok maradnának is, nyilvános imaházuk zárással be hatóságilag. Ezen panasz folytán a kérvényt a minisztérium

Torontálmegye alispáni hivatala utján — Grób Béla nagyikindai járási főszolgabírónak adta ki, hogy konstatalja, mennyire van az 1895. évi XLIII. t. c. megsértve vagy megrövidítve? Erre Kadity plébános a következő felvilágosító jelentést terjeszti elő:

Tekintettel főszolgabíró ur! Folyó évi április hó 29 én 4830/898. sz. a. vett beceses rendeletét, az arra vonatkozó kérvényemnek visszaküldése mellett, van szerencsém nyilatkozatomat e következőkben előterjeszteni. Az 1895. évi XLIII. t. c. 25. §. megengedi ugyan, hogy mindenki szabadon követhet bármily hitet vagy vallást, de csak az ország törvényeinek, valamint a köz-erkölcsiség kívánalmainak korlátai között. Ez alkalommal az előterjesztett kérvényemben „felekezetenélküli nazarénusokról” van szó, mely vallásfelekezeti tudommal még törvényszerűleg elismerve nincsen. A fenthivatkozott törvény 7. §-a azonban elrendeli: a jövőben minden törvényesen elismerendő vallásfelekezeti köteles egy egyházközséget felállítani és fenntartani, továbbá a felekezetihez tartozó gyermekek iskolai oktatását biztosítani. A nazarénusok azonban gyermekeik iskoláztatását semmi módon sem hajlandók biztosítani.

Ezen nazarénusok testülete az emberiségnek legaljasabb és erkölcsileg teljesen bukott embereiből áll, a kik sem ünnepet, sem vasárnapot nem ösmernek. A hetenkint megtartott isteni tiszteletük alkalmával téves és a közérdek által hátrahoztatott tanokat terjesztenek oly annyira, hogy tanak teljesen tufanatiáltak és guny-
tárgynak is beillenek. E tanok azonfelül semmi-
féle vallásfelekezeti tanaihoz tudomásom szerint nem hasonlítanak s törvénybe ütközök leginkább azért, mert gyermekeiknek a feyverfozást szigoruan tiltják, sőt istenellenesnek tartják.

Tekintettel arra, hogy a hivatkozott törvény 9. §-a csak a törvényesen elismert és jóváhagyott szabályrendelettel bíró egyházfelekezetnek engedi meg, hogy szabadon gyakorolhassák isteni szolgálataikat, — a községemben létező nazarénus vallásfelekezeti testület ilyen jóváhagyott szabályrendelettel nem bír s mégis szabadon és nyilvánosan teljesíti imaházában az isteni szolgálatait.

Ugyanezen törvény 19. §-a szerint egy vallásfelekezet által tartandó gyűlés csak nyilvános lehet, a melyben csupán csak egyházi ügyek tárgyalandók és a mely gyűlésről szóló jegyzőkönyv mindenkor a hatóságnak bemutatandó, ezen §-ra néveve tisztelettel megjegyzem, hogy az általuk tartott gyűlésezés mindenkor a legnagyobb titokban folyik le s az azon készített jegyzőkönyveket tudommal a hatóságoknak még

A „TORONTÁL” tárczaja.

Szeressük egymást!

— Személyek: A poéta és a kisasszony. —

A poéta: Végre együtt vagyunk. Két esztendei kitartó szerelmeknek első gyümölcse. Óh, ha tudná
A kisasszony (a poétával szemben ül): Óh, nagyon is tudom
A poéta: Mit tud? Hiszen még ki sem mondtam egészen.
A kisasszony (a poéta modorát utánolva): Hogy nagyon, de nagyon szeret! Hogy szeret az örülésig, szeret a halálig.
A poéta (természetes hangon): Persze! És miért tartja ezt olyan nevetségesnek?
A kisasszony (élénken): Nem, nem édesem! Ne higgye, hogy kikacagom, ne gondolja, hogy gunyt ütök legnemesebb érzelmeiből, de, istenem
A poéta (sürgötve): Nos, nos.
A kisasszony (akadozva): Nem, nem ezt akartam mondani. Hanem igen, tudja mit? (Félre.) Ah, nem merem ennek az ostobának megmondani.
A poéta (szomorúan): Óh, tudom már! Lemét csak hitetget és ez a találka, reményeim paradicsoma
A kisasszony (közbevág): Óh, oh! Ez a találka az ön reményeinek paradicsomát nem

tette tönkre. Sőt engedje meg, hogy bevalljam: nagyon is rokonszenvezek önnek.
A poéta (áradozva): Ah, mennyei üdvösség! Nem hiába írtam meg tehát az éjjel ezt a legujabb költeményt. (Bele akar fogni.)
A kisasszony (magában): Már ismét azok a versek! Oh, a gyáva szerelme! (Fenn, keltlenül): Nos, hát olvassa!
A poéta (keserűen): Talán nem szívesen hallgatja? Oh, akkor
A kisasszony (hangját birtelen megváltoztatva): Dehogy is nem! Rajongok a költőkért. Hiszen, van-e magasabb érzemény, mint hallgatni az ön szerelemtől megittasult Műsáját?
A poéta (örömmel): Tehát, a címe: „Magánytan”. (Páthoszzal):
Ha méla alkony bontogatja szárnyát
S szelíden enyhe holdsugar ragyog:
Eszembe jutsz és bánatos vagyok, —
De szívesen az üdv reménye szál át.
Szerelmem áttéri az est homályát
S hozzád repülve, sjakadon pihen;
Majd visszajő csapongva, sebtiben, —
Ah, tudja, mily örömprepsve várják.
S hűvös lehelől elkábul szívem,
Magasztos lényed itt mellettem érzem . . .
Mint hogyha rám mosolygna az a kék szem
S mig képzeletben jöttödet lesem, —
Lo pódava jó az álom, szinte véltlen,
S elszenderülök boldog-édesen.
A kisasszony (unottan hallgatta; tapsol): Ah, bravó, jaj de szép!

A poéta (a sikertől felbátorodva): És most angyslom, szeressük egymást!
A kisasszony (örömmel): Szeressük egymást!
A poéta (nagy zavarban): Milyen derűlten mosolyog le a hold; milyen titokzatos minden körülűnk!
A kisasszony (ismét unatkozva): Igen, igen!
A poéta: Nos, de édesem, ne legyen olyan bágytag! Szeressük egymást!
A kisasszony: Hát jól van, szeressük egymást! (Észrevétlenül közelebb tolja a székét.)
A poéta (félénken a kisasszony kezéhez nyúl és ezt lágyan simogatja, becézi): Ha meg gondolom, milyen boldog vagyok! És maga?
A kisasszony (haltan): En is.
A poéta: És ha elgondolom, milyen boldogok leszünk, ha szeretjük egymást!
A kisasszony (félre, sóhaj): Még mindig csak itt tart? (Remegve közelebb tolja a székét.)
A poéta (szelíden): En elviszem magát messze, messze, oda, ahol csak dalos madarak énekelnek és illatos virágok pompáznak és nem fog tudni szerelmünkről senki, senki csak mi ketten s végtelenül szeretjük egymást.
A kisasszony. (Félre, lázasan): Borzasztó! (Fenn): Hát itt nem szerethet? Nem báuom, ha mindjárt most, akár nem bánom ha a kezemet meg igen meg megcsókolja.
A poéta (tulboldogan): Ah, egyetlen szerelmem!
A kisasszony izgatottan közelebb tolja a székét.
A poéta (folytatva): És így kettecskén el-

egyszer sem mutatták be, de maga a gyűlés sem lett a hatóságnak bejelentve, mi arra enged következtetni, hogy ilyen alkalomkor államellenes ügyeket is tárgyalnak.

A mi a hivatkozott törvény 25. §-át illeti, bátorodom megjegyezni, hogy a törvénysszerűleg elrendelt 5 évi járulékaikat fizetik ugyan, de azután felekezeti különleg nyilatkoztatják magukat.

Ha ezen céltalan ámitás a népnek rosszra vezetése és a törvény kijáratása a jelenleg létező s testvéresen élő vallásfelekezet között tovább türelik, az esetben nem csak az egyházközségekhez tartozó, hanem az egész földgömb alatt lakó hitsorsosok között rossz feltételek, nézeteltérések és egyiknek a másik vallása ellen történt igazgatások következtében valóságos öldöklés és pusztulás lésson vége, mert, mi az ember a világon, ha hite nincs? vagy ha egyik hitfelekezettől elszakad, s így sem egyik, sem másik felekezethez nem tartozik?

Ezen általam már számtalanszor érintett boldogtalan nazarénus hitsorsosok köztudomásúlag édes hazánknak csak terhére esnek, mert sem politikai, sem polgári, sem pedig emberi kötelességet nem teljesítenek, s így mint céltalan futó csillagok kerengnek a nagy chaosban.

Ez alapon felhozott jogos s úgy a papi, mint pedig a társadalmat sértő sérelmek alapján újból tiszteletteljesen esedezem, miszerint a községben létező nazarénus imaháznak hatósági beavatását elrendelni méltóztatásuk, annál is inkább, mert már a kérvényben jeleztem, hogy az 1868: LIII. t. c. 20. §-a alapján: bármely bevett vallásfelekezethez tartozó oly hitsorsosok, kik külön egyházközséget nem képeznek, kötelesek csatlakozni a saját vallásfelekezetükhez tartozó szomszédos egyházközséghez, mely a magyar állam területén létezik, vagy ha nazarénusok maradnának is, az esetben esedezem, méltóztatásuk azon a világ előtt képmutatókként szereplőket a felekezeti különleg törölni, mert tudtommal nem létezik olyan törvény, mely megengedné azt, hogy valaki a sötét fátyol alatt szinleg felekezeti, de tetteleg mégis nyílt nazarénus vallást követhessen.

Hazafiúi tisztelettel

Kadity Vászta,

gör. kel. szerb plébános.

HIREK

Tájékoztató.

Julius 29. A közig. bizottság ülése.

A villamos világítással ellátott gőzfürdő reggeli 6 óráig nyitva van: nők részére kedden és pénteken délután 5 óráig; minden délután szubanyfürdő.

— Személyi hír. Gróf Nádkó Kálmán v. b. t. t., a nagyszentmiklósi kerület országgyűlési képviselője, mint Szászabányáról írják, ma odaérkezett.

— Előléptetés. A pénzügyminiszter Sztojcovics György nagybecskereki adóellenőrt első osztályú ellenőrre léptette elő.

degélve, nem fogunk cserélni senkivel. Nem bizony! Nos, hát szeressük egymást!

A kisasszony: Ej, még mindig! (Félre): Istenem, milyen unalmas! (Fenn.) Most pedig ünneppélyesen megengedem, hogy (elsuklik, majd folytatja) megcsókoljon! (Mutatja): Itt, itt!

A poéta (felhevülve): Ez legyen a szent kapcsolat! (Megcsókolja, félre): Jaj, beh könnyen megy! Nem is hittem volna!

A kisasszony: Most már, úgy hiszem bebizonyítottam, hogy szeretem. Most magán van. a sor!

A poéta (zavarban): Istenem, hát nem adtam már számtalanszor tannjelét hő szerelmemnek? Ha kívánja, hogy ne szeressem, hát nem szeretem, csakhogy — szeretthessem!

A kisasszony (türelmetlenül): Ugyan, ne szavaljon már annyit, hanem komolyan szeressük egymást!

A poéta (lelkesebben): Ah eser örömmel! Szeressük egymást! (Zavartan nézdegéli a cipője hegyét.)

A kisasszony (Félre.) Hiába, evvel ma nem megyek semmire! (Fenn.) Majd máskor! A viszontlátásra!

A poéta: Ah, már vége volna? (Félre): Mikor már úgy bejöttünk?

A kisasszony (arcába legyiat, nevetve): Menjen, maga csacsi!

A poéta: Mikor találkozzunk újra?

A kisasszony: Akár holnap, ilyenkor!

A poéta: Ah, szívem! Akkorra már meglesz az a költemény is, melynek est a címet adom: „Szeressük egymást“!

— Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Eichner Zsigmond pancevói állami polgári és felső kereskedelmi iskolai helyettes tanítót a turóc-szent-mártoni állami polgári és felső kereskedelmi iskolához a X. fizetési osztály 3-ik fokozatába rendes tanítónak nevezte ki.

— Huszonöt év. Folyó hó 27-én ünnepli meg Hartl Henrik a nagyikindai „Gusle“ zene- és dalegylet karmestere első nagyobb művének egy zenés miséje előadásának huszonöt-éves évfordulóját. A zenés misét a prágai nagytemplomban adták elő s a mű fényes sikert ért. A kart a fiatal, tizenhét éves szerző, a ki akkor tájban került ki a dr. Skuharszki igazgatása alatt álló zene-akadémiából, maga dirigálta. Az ünnepély alkalmából a Gusle szívélyes ovációban akarja részesíteni karmesterét, ki Nagy Kikindán is hét év óta egy szerb dal, mint különösen az egyházi zene terén szép hírnevet, elismerést szerzett. Hartl első debut-jének sikerét egymásután követték kisebb-nagyobb művei, melyek hamar népszerűvé tették a fiatal mestert. Hartl különben 12 évig volt karmester részint a pilseni városi, majd a brünni szász, később a prágai nyári színháznál. Egy évig a minoriták templomában mint egyházi karnagy működött. Hartl valami 60. számot tevő zeneművet írt. Közte két operát, egy operettet, öt zenés misét, azonkívül igen sok klasszikus darabot és népdalt.

— Virághullás. Tavasz is azért van, hogy elmúljon; nyomban követi a perzselő nyár és kénytelenül elviszi a nyílt virágokat, szegény földi emberek gyönyörét. Egyszerű gyászkeretes jelentés fekszik előttünk, de bennünket csak a 18 év ragad meg. Valami elszomorító, sivet facsaró van benne, a mikor egy 18 éves leány haláláról olvasunk, egy olyan fiatal leányról, a ki előtt csak most nyílt volna meg a világ, minden örömeivel és bujával egyetemben. De a sors kegyetlen, hasztalan emeljük fel tiltó szózatunkat ellene, mégis elviszi az áldozatát. Zs. delő ciprusok alatt, könyáztatva földben aluszassa ezentul siri álmát, a ki csak 18 tavaszt, napsugaras, boldogságos, gondtalan tavaszt látott maga fölött elsubanni s nem tudta még, hogy mit jelent az élet a maga szürke mivoltában, hiszen neki mindig rózsaszín volt.

Nagy Arpád m. kir. pénzügyi titkár és neje, valamint Zoltán, Géza és Margit gyermekeik nevében fájdalmas szívvel tudatják felehetetlen jó leánykájuk Nagy Ilonkának f. hó 24-én 12 órakor hosszas szenvedés után, életének 18. évében történt elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. hó 25-én délután 6 órakor fogják a Mária Terézia uca 10-ik számú háznál beazonosítani és a helybeli róm. kath. temetőben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent misé-áldozat folyó hó 27-én délelőtt 10 órakor a helybeli róm. kath. plébánia templomban fog az egek Urának bemutatattatni. Nagybecskerek, 1898. évi július 24-én. Béke hamvaira!

— Ki mint vet, úgy arat. A „M. és V.“ múlt év október 24-én ékes frázisokkal írta meg, hogy a torontálmezei központi magkiosztó bizottság oly buzát juttatott az inégeseknek, a „melyben mindenféle szemét, vadbuza, rozs, por és piszok találtatott“ s ebből kifolyólag két hasábon át fejtegette a hivatott tényező „lelkiismeretlen, könnyelmű eljárását.“ S ime most mit ír ugyancsak a fentnevezett „M. és V.“ július 24-iki számában:

A termés. A buzaaratás jóformán be van fejezve, most általános a cséplés és a hol cséplőgép nincs, ott a szérún látunk élénk mozgást. Az orator csattanása között népdalok kellemes rhytmusai zengenek fel. Vigan folyik a gasda munkája 24 óra alatt 18 at erős munkával tölt, fáradságot nem érez, a munkaszeretet csüggése nem észlelhető. Mily különbség az aratónép hangulatában, a tavalyit a mostanéhoz hasonlítva. Már mind ez is mondja hogy az aratási eredményünk jobb a jónál, de nem dugaszdag. A jég által vert földek csak 16–20 kiló buzát fízet kereszténként, de aztán vannak földek, melynek buzakeresztje 30-tól 50 kilóig fízet kereszténként. Nem akarjuk az eredményt tulbecsülni, de kevesebbre se mondani, miért is a holdankénti eredményt buzában 7½–8 métermázsára vesszük. Vannak egész községi területek, a melyeken 14–15 métermázsra volt az eredmény, van aztán 5 métermázsas is. A zab még jobban eredményezett s pedig 20 métermázsát holdanként. Az idén pedig sokkal több volt sabbal betevve mint rendszeren szokott lenni, mert tavaly a buzavetőmag nagyon drága volt s ezért parasztjaink nagy része a sabhoz fogott, s nem cselkedett ezzel rosszul. A tengeri is gyönyörűen fejlődik, ritkán, volt oly szép mint az idén, ha így tovább fejlődik, keveset mondva, de 15

métermázsra szemeskukoricát várhatunk holdanként.

Ekesebben ennél még egy lap sem csfolta le önmagát s így az ottani gazdák, a kiknek az elvetett „szemét“ 15 métermázsra buzát hozott, azt hajtogatták, hogy bár csak mindig ilyen szemetet kapnának.

— Az eleméri paraszttendülés. A torontálvármegyei Elemér volt tavaly első az országban, a hol a szocialista lázadás következtében vér folyt. Elég ismeretesek a részletek, maga a nagybecskereki királyi törvényszék két hónél tovább foglalkozott az ügygel a tavasszal, a mikor a végtárgyalás folyt. A törvényszék akkori ítélete fölment a szegedi királyi táblához, mely azt ítéletében és indokaiban helybenhagyta s csupán néhány apró, lényegtelen változást eszközölt. Egyetlen fontosabb változás van, a Tabla ugyanis kimondta, hogy a csendőrök igenis jogosan használták a fegyverüket. Az ítéletet legközelebb hirdetik ki.

— Halálozás. Stagenschmidt Peter polgártársunk, a ki mint városi képviselő élénk részt vett Nagybecskerek közügyeiben, — hosszas és kínos szenvedés után 37 éves korában meghalt. A megboldogult évek hosszú során keresztül küzdött a gyilkos kórral, a mely lassan emészlette erejét, özvegyet hagyott hátra, a ki a községi népiszkola tanítónője. Temetése délután 5 órakor megy végbe, az engesztelő szentmise áldozatot holaap délelőtt 10 órakor tartják meg a r. k. plébánia templomban.

— A megrabolt mászajándék. Nagyszentmiklósról írják: Gróf Szapáry Pál, a ki a hó 9-én esküdtött örök hűséget Krakóban egy lengyel grófnőnek, titkárság kíséretében Rác Szent-Péterre küldte azon értéktárgyakat, melyeket ifju neje mászajándékkul kapott. A hét láda a napokban meg is érkezett Szentpéterre. A szintén megérkezett titkár a ládákat csak másnap délután szállította el az állomásra s vitette be a kastélyba, a hol az egyik lánán — melyben egy aranyból vert pipere asztalka s a hozzá való pipere tárgyak voltak elhelyezve, — észrevették, hogy fel van törve. A titkár tanuk előtt bontotta fel a ládát, s ekkor kiderült, hogy az asztalka négy sarkára erősíthető 4 drb. kétáru arany gyertyatartó közül hiányzik 3 darab, míg a többi tárgyak, melyek monogrammal voltak ellátva, mind megvoltak. A hiányt nyomban bejelentették a csendőrségnek. A megindult vizsgálat lesz hivatva kideríteni, hogy a lopást utközben, vagy valamelyik vámállomáson, vagy az érkező állomáson követték-e el.

— Mulatság. A „Bégaszentgyörgyi park-egylet“ 1898. évi július hó 31-én a parkban zártkörű Anna táncmulatságot rendez. Belépődíj 30 kr., kezdete este 8 órakor. Kedvezőtlen időjárás esetén a táncmulatság a társasági helyiségekben tartatik.

— Gyilkosság egy nyaralótelepen. A kies Szászabánya, a Délvidék ez évről-évre nagyobb kedveltségnek örvendő nyaraló telepének közönsége tegnap nem csekély szenzációra ébredt fel. Gyilkosság történt az éjjel s a bájos Malomvölgy, mely máskor szép asszonyok vig kacajától visszhangzik s a szabad természetnek örvendő apróságok pajzán játékaival, ma suttogva beszélték meg a mult éjszaka szomorú esemény részleteit. Az esetről a következőket sikerült megtudni. Az itteni főúrdész tegnap kifizette a munkásokat s a jól teljesített munkát néhány hatással felül is fizette. A derék oláhok nagyon megörültek e váratlan keresetnek s rögtön betértek a Valuzan-féle pálinkamérésbe, nagy áldomást iván a jól befejezett nap örömeire. Elköltöttek vagy egy forint 15 krt pálinkára s miután ez az összeg lényegesen tulhaladta a költésvetésüket, éjjel 9 órakor utra keltek. A szesz megtette hatását s mikor a Kohldorf felé vezető országúton két más falubelivel találkoztak, csakhamar kedélyes pofozás fejlődött az éj csendjében. Egy Szirbu Petru nevű ember rossz néven vette öcscsétől, hogy ok nélkül kikezd másokkal s egy hatalmas nyaklevesszel adott elégedetlenségének nyomatékokot. Erre aztán általános dulakodás következett, melyben már a bicska is lényeges szerepet játszott. Mikor lecsillapodott a dühök, hazafelé készültek, mint a kik jól végezték dolgukat. Csakhogy a szegény Szirbu Peiru nem mehetett velük: ott fektűd a vérben holtan. Szörényi Gyula vizsgálóbíró és dr. Lichtfuss körorvos ma ejtették meg a vizsgálatot, melynek során kitűnt, hogy Szirbu Petrunak átszúrták a szív felső kamaráját, ami rögtön

való halálát okozta. Találtak azonkívül vágást a bal kezén is, két fogát pedig kiverték. Hogy a harc igen élénk lehetett, kitűnik onnét is, hogy a többiek is erős sérüléseket konstataáltak. Az egész komániát természetesen letartóztatták s még természetesebb, hogy mindegyik tagadja, hogy az ő kése okozta volna társa halálát. Nem érdektelen megemlíteni, hogy a meggyilkolt és öccse elnyős bérletet bírnak az osztrák-magyar államvasutársaságtól, melyre régóta ártósnak a Kiszelicza testvérek, kik a végzetes éjjelen együtt mulattak Szairbuékkal. A vizsgálat folyik.

— **A koldusasszony halála.** A múlt héten történt, hogy a zombolyai járórs egy öreg asszony véres testére akadt a kiskomlói határon. Az asszony még élt, de eszméletlen kívül volt s néhány óra múlva a zombolyai kórházban meghalt. A vizsgálat s a boncolás alatt kiderült, hogy az asszony, kiből iratai nyomán Weisz Jakabné szül. Gross Eugenia basahidi illetőségű kéregetőnőre ismertek, brutális büntény áldozata lett. A csendőrség megindította a nyomozást és f. hó 21-én a tetteseket Glamaz Simon 73 éves és Szabó Julianna hódmezővásárhelyi illetőségű csavargók személyében kiderítette. Glamaz ugyan konokul tagadja tettét, de a vele vadházasságban élő Szabó Julianna teljes beismerésben van, hogy férje a gyilkos. A holtra sebzett nőre Ruzs János tehénpásztor figyelmeztette a csendőröket és következőképp adja elő a gyilkosság lefolyását. Ő — t. i. Ruzs — végignézte, mikor Weiszné az országuton Kis-Komlós felé tartott; egyszerre csak kijött a kukoricából egy öreg ember, ki csavargónak látszott, megtámadta az asszonyt és rajta erőszakos merényletet akart elkövetni; az asszony kétségbeesetten védekezett, mire a csavargó kért rántott és azt az asszony altestébe, a legveszélyesebb helyre szurta, aztán elmenekült. Az egész dolog oly gyorsan történt, hogy ő már segítségére sem érkezhett a megtámadottnak. Glamaznál a csendőrök egy véres kést és 99 frtot találtak, ami arra enged következtetni, hogy a gyilkos ki is rabolta áldozatát. Glamazot és társnőjét letartóztatták.

— **Programm szerint.** Turista: Micsoda borzasztó láma van ott ben?

Sváb paraszt: A Michl ezüst lakodalmát ünnepelejk... mindent egy tessnek, mint huszont év előtt... most éppen a verekedésnél tartunk...

Sport.

Kerékpárverseny Temesvárott.

A temesvári „Velocitas” kerékpár egyesület tegnap sikerült kerékpárversenyt rendezett, a mely a nagybecskerekieknek is diadalt hozott. Merschdorf a megnyitói előfutamban első volt, a döntőben nem indult; az egyleti versenyben azonban diadalmasan törtetett be elsőnek. Ugyancsak ő nyerte meg a tandem-versenyt Till Viktorral egyetemben. Másban nem indult. Szép formát mutatott a kis Vulkán Kornél, ki idővel egyike lesz az ország legjobb kerékpárosainak, ha ilyen szépen fejlődik, mint eddig. Hatalmas ellenfélnek bizonyult Braun Marcell is, kit Szárits a térelőny versenyben csak egy tenyérhosszal vert le.

Szárits és Frankl Hugó (Csene) nem kapták ki a díjjaikat, mivel Keleti Géza (Budapest) óvást emelt ellenük, kimondván, hogy professzionisták. Szárits erre viszonozta Keletire nézve a vádat, a mit csinos szövege követett.

Szárits bevallotta, hogy ő csak két gépet kapott ajándékba az „Adria” gyártól, Keszler azonban három egy és egy kétüléses géphez jutott ily módon. Keleti is kapott, habár rosszul fut.

A versenyen egyébként számosan buktak le s így Inceze (Oravicza) eltörte a kulcsontját.

Az eredmény a következő:

Megnyitóverseny: 2000 méter, 6 kör. — Elsőnek nagy ezüst, másodiknak kis ezüst, harmadiknak bronz érem.

1. Szárits Savetolik.
2. Szárits János.
3. Keszler Albert.

Vendégek versenye: 3000 méter, 9 kör. — Nyitva a „Velocitas” T. K. E. tagjainak kivételével. Elsőnek arany (30 korona értékben), másodiknak nagy ezüst, harmadiknak kis ezüst érem.

1. Szárits János.
2. Till Viktor.
3. Fülep Jenő.

Kezdők versenye: 2000 méter, 6 kör. — Nyitva oly kerékpárosoknak, kik verseny pályán díjat még nem nyertek. Elsőnek és másodiknak egy-egy kis ezüst, harmadiknak bronz érem.

1. Vulkán Kornél
2. Hanzeli István

Nyeretlenek versenye: 2000 m., 6 kör. — Nyitva oly kerékpárosoknak, kik első díjat még nem nyertek. Elsőnek nagy ezüst, másodiknak kis ezüst, harmadiknak bronz érem.

1. Schwarz (Velocitas)
2. Keleti (Budapest)

Főverseny: 10 000 méter, 30 kör. — Elsőnek arany (30 korona értékben), másodiknak nagy ezüst, harmadiknak kis ezüst és negyediknek bronz érem. Vezetési díj nagy ezüst érem.

1. Szárits János.
2. Frankl Hugo (Csene)
3. Braun Marcell (Écska)

A vezető díj Brauné.

Térelőnyverseny: 2000 méter, 6 kör. — Elsőnek nagy ezüst, másodiknak kis ezüst, harmadiknak bronz érem.

1. Szárits János.
2. Braun Marcell.
3. Till.

Egyleti verseny: 2000 méter, 6 kör. — Nyitva csak a temesvári „Velocitas” K. E. tagjainak. Elsőnek nagy ezüst, másodiknak kis ezüst, harmadiknak bronz érem.

1. Merschdorf.
2. Ujváry.

Tandemverseny: 3000 méter, 9 kör. — Első párnak nagy ezüst, második párnak kis ezüst, harmadik párnak egy-egy bronz érem.

1. Merschdorf-Till.
2. Strasser Ujváry.

Táviratok.

Thun gróf a királynál.

Budapest, július 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ischlből jelentik, hogy ő Felsője tegnap kihallgatáson fogadta Thun gróf miniszterelnököt, ki még este visszautazott Bécsbe.

A Vilmos-huszárok.

Budapest, július 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Nagyváradról jelentik, hogy a Vilmos-huszárok jubileuma alkalmából Vilmos császár mint tulajdonos igen szívélyes táviratban üdvözölte azon ezredet, a mely oly fényes multtal bír. Együttal számos kitüntetést és ajándékot küldött.

Ferdinand a cárnál.

Budapest, július 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Peterhofból telegrafálják, hogy Ferdinand bolgár fejedelem és családja szívélyes bucsu után Coburgba utazott, a honnan Cetinjebe mennek látogatóba.

A Zola-ügy.

Budapest, július 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból telegrafálják: A „Siccle” vádolja Paty du Clam ezredet, hogy tanácsadója és büntője volt Eszterháznak a hamisításokban.

A háború.

Budapest, július 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Madridból jelentik, hogy a tengerészeti ügyek minisztere megcáfolja azt a hírt, mintha Cervera tenger-nagy Amerikában maradna.

Budapest, július 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Washingtonból jelentik, hogy a Portorico elfoglalására szánt 40.000 katonát napokban indul utnak.

Budapest, július 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) A havannai felkelőket elfogták. Az amerikaiak Faycabánál partra szálltak és jelenleg Lastunát ostromolják.

A tőzdedéről.

Budapest, július 25. (A nagybecskerek Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat szorgos, a malmok még mindig tartózkodnak, forgalom 15.000 mm., az árak 30—40 krral estek. Kötetett:

Buza márciusra	8-19—8-21
Buza szeptemberre	7-94—7-95
Tengeri 1899 májusra	4-15—4-16
Tengeri 1898 júliusra	5-08—5-09
Tengeri augusztusra	5-06—5-08
Zab szeptemberre	5-36—5-37
Repeze augusztusra	12-10—12-40

Hirdetések.

A torontai helyi érdekű vasutak alkalmazottai, valamint az osztr. magy. első általános tisztviselő egyesület nagybecskerek-i takaré- és előleg-társulatának tagjai fogyasztási szövetkezete.

148. szám. 1898.

633-1.1

Hirdetmény.*

A torontai helyi érdekű vasutak alkalmazottai, valamint az osztr. magy. I. általános tisztviselő-egyesület nagybecskerek-i takaré- és előleg társulatának tagjai fogyasztási szövetkezete 1898. évi augusztus hó 7-én délelőtt 10 órakor Nagybecskerekén a torontai helyi érdekű vasutak üzletigazgatóságának forgalmi osztályának hivatalos helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. üzletrészes tagok ezennel tisztelettel meghívattak.

Napirend:

1. Az igazgatóság pótlása.
2. A felügyelő bizottság pótlása.
3. Esetleges indítványok.

Figyelmeztetés. A közgyűlésen minden tag részt vehet és ott annyi szavazattal bír, a hány üzletrészt jegyzett, azonban a magáéval együtt legfeljebb csak 10 szavazatot képviselhet. A ki magát meghatalmazott által óhajtja képviseltetni, annak mindenkor külön, két tanuval aláíratott meghatalmazást kell kiállítania, melyen az üzletrészesek mennyisége, a képviselt szavazatok számának megállapítása végett kiténtetendő.

*) Felkérjük a t. szolgálati főnök urakat, hogy ezen hirdetményt a hivatalos helyiségben kifüggeszteni s erre alárendelt személyzetüket figyelmeztetni sziveskedjenek.

A fogyasztási szövetkezet igazgatósága.

Szent-Péter község előjárásága.

2419. szám. 1898.

634-3.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye Szentpéter községében egy ujonnan rendszeresített óvónői és dajkái állásra ezennel pályázat hirdetetik. Ezen állások javadalmazása áll:

Az óvónőnek évi 300 frt készpénz, 2 szoba, konyha, kamarából álló lakás és 2-öl tűzifa;

A dajkának évi 120 frt készpénz, egy szoba, konyhából álló lakás és 2-öl tűzifa.

Felhívattak mindazok, kik ezen állásokat elnyerni óhajtják, hogy az óvónői álláshoz megkivántató kellő képesítésüket s a szerb nyelv okvetlen bírását igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat folyó évi augusztus hó 15-ig alulírott előjárásához benyujtsák annál is inkább, mert később érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Szentpéteren, 1898. évi július hó 22-én

Tatarovits Bogolyub,
jegyző.

Batanyác Nója
bíró,

Torontálvármegye alispánja.

42136. szám 1898.

635-3.1

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán megüresedett pancsova-antalfalvai járási törvényhatósági állatorvosi állásra pályázat hirdetik.

Ezen állással 500 frt évi fizetés és 300 frt uti átalány, 100 frt utazási pótlék, a működési körét képező két járáson kívül való kirendelések pedig 3 frt napidij jár.

Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy az 1888. évi VII. t. c. 133. § és a végrehajtási rendelet 303. §-ában körülírt kelleket igazoló kérvényeket hozzám folyó évi augusztus hó 30-ig annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkező, valamint a tisztvi vizsga letételét nem igazoló folyamodványok nem lesznek figyelembe vehetők.

Nagy-Becskek, 1898. évi július hó 23-án.

Alispán távol:

Gr. Bethlen,
főjegyző.

6875. tkvi sz. 1898.

631-1.1

Arverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. trvszék, mint tlkvihatóság közhírré teszi, hogy Nagy Dezső dr. ügyvéd nagybecskereki lakos végrehajtónak Boldorác férj. Gyakovácski Jéza szerb-ittebei lakos végrehajtást szenvedő elleni 179 frt 7 kr. tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. trvszék területében levő Szerb-Ittebe község 341. sz. tjkvben 1578. 2060. 2519. 2973. 3126. 3581. 4038. és 4789. hrsz. 11 hold föld egyhatod része 184 frt 50 kr. kikiáltási árban, az ugyanott 4871. hrsz. 567 □ ölnyi szőlő 1/2 része, 12 frt 17 kr. kikiáltási árban, a szerb ittebei 1666. sz. tjkvben 639. 640. hrsz. és 327. ö. i. szám egész ház és 760 □ ölnyi beltelek és így a végrehajtáson kívül álló társtulajdonosok Tuczits Ága és kk. Boldorác Pera jutaléka és 435 frt kikiáltási árban, végre a szerb-ittebei 1812. sz. tjkvben 4867/271. hrsz. 840 □ ölnyi egész pótkert és így a végrehajtáson kívül álló Grün Koszta, özv. Boldorác Gyula és kk. Boldorác Pera jutaléka is 62 frt kikiáltási árban 1898. évi augusztus hó 25-ik (huszonötödik) napjának d. e. 10 órájkor Sz.-Ittebe községhez tartozó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kifizetett birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 18 frt 45 kr. 1 frt 22 kr. 43 frt 50 kr. 6 frt 20 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kifizetett kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. trvszék tlkkönyvi hatóságánál s Szerb-Ittebe községhez tartozó nyilvános árverésen megtekinthetők.

Kelt N.-Becskek, a kir. trvszék mint tkvi hatóságnál, 1898. évi május hó 23-ik napján.

Dr. Selymessy,
kir. trvszéki bíró.

69.5. tkvi szám. 1898.

636-1.1

2660. szám 1898.

628-3.2

Arverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. trvszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Patay Sándor és Patay Péter magyar-ittebei lakosoknak kérvénye folytán a végrehajtási joghatályal bíró önkéntes árverést ezenel elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. trvszék területében levő Szerb-Ittebe község 183. sz. tjkvben Patay Sándor és Péter tulajdonát képező A + 1659. hrsz. 1233 □ ölnyi szőlő 1/12 része 106 frt kikiáltási árban az ugyanott 2754. hrsz. 1 hold szántóföld 1/12 része 140 frt kikiáltási árban és az ugyanott 2807. hrsz. 2 hold szántóföld 1/12 része 134 frt kikiáltási árban, még pedig mindezen ingatlanokra néve Patay szül. Bodnár Mária javára bekebelezett élethossziglani eltartás kikötményének fenntartása mellett 1898. évi augusztus hó 17-ik (tizenhetedik) napjának d. e. 10 órájkor M.-Ittebe községhez tartozó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kifizetett birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 10 frt 60 krt. 14 frt és 13 frt 40 krt készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. ig. miniszteri rend. 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kifizetett kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t. c. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. trvszék tkvi irattárában s Magyar-Ittebe községhez tartozó nyilvános árverésen megtekinthetők.

Kelt a n.-becskereki kir. trvszék mint tkvi hatóságnál, 1898. évi május hó 25-én.

Dr. Selymessy,
kir. trvszéki bíró.

Községi írnok

kerestetik, évi fizetés 400 frt, mely összeg havi utólagos részletekben a községi pénztárból felveendő.

632-3.1

Bővebbet a lap kiadóhivatalában.

Hirdetmény.

Torontálvármegye köz. bizottságának 1898. évi június hó 27-én kelt 914/3512. sz. alatt hozott határozatával a nagy kíkinda — nagyszentmiklósi trvh. közut 0—1 klm. szakaszának építését és pedig a szükséges kavics beszerzését és behengerlését, kötő és fedőanyag szállítását és az utpaddock rendezését 6490 frt a nagy kíkindai trvh. közut 21—22 klm. szakaszának építését 6780 frt végre a nagybecskerek — pancsovai trvh. közut 61—62.7 klm. szakaszának építését 9841 frt 40 krnyi összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának céljából az 1898. évi augusztus hó 13-ik napjának d. e. 10 órájára a n.-becskereki m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajtok felhívotnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó minden egyes munkára külön-külön vagy azok bármelyikére teendő az engedélyezett költség után számított s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatokat kifizetett nap 9 óráig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt N.-Becskek, 1898. július 18-án.

M. kir. államépítészeti hivatal.

Hirdetmény.

A Várai-utcában levő Groszmann-féle

h á z

1898. évi november 1-től

bérbeadó.

A ház áll 4 utcai, 4 udvari szobából, fedett és nyitott folyosóból, istálló és kertből a szükséges mellék helyiségekkel.

Tudakozódhatni a házban.

619-7.3

! Utolérhetetlen!

! Utolérhetetlen!

„STEFÁNIA“

Legújabb ingarendű vetőgép, mindenféle merítő kerék, vagy kanál nélkül, mindennemű mag vethető a nélkül, hogy a gépen bármiféle változás eszközölése szükséges volna, úgy hegyes, mint sík talajon kitünően megfelel.

Ajánlom továbbá általános elismert

Hungária és Pátria

merítő kerek vetőgépeimet, ekéket, boronát és minden bármely más néven nevezendő saját gyártmányu

gazdasági gépeimet.

Számos elismert levél nálam eredetiben megtekinthető.

Részletes árjegyzékkel és árajánlatokkal készséggel szolgálok bérmentve.

Reissenzahn Ant.

gazdasági gépgyár, vas- és fémműtőde
BUDAPEST, VI., Eötvös-utca 38. szám.

602-3.3